

Sygn. akt III AUa 1262/12

POSTANOWIENIE

Dnia **7 marca 2013** r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

	Przewodniczący:	SSA Alicja Podczaska
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2013

na rozprawie

sprawy z wniosku **T. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawczyni T. K.

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **4 października 2012 r.** sygn. akt **IV U 425/11**

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżony wyrok i odwołanie odrzucić

Sygn. akt III AUa 1262/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją wydaną 3 marca 2011r. odmówił T. K. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Na uzasadnienie tak określonego stanowiska podał, że orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS wydanym 28 lutego 2011r. wnioskodawczyni nie została uznana za niezdolną do pracy, czym nie spełnia koniecznej przesłanki nabycia uprawnienia do dochodzonego świadczenia.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia zawartego w decyzji organ rentowy powołał ogólnie przepisy ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Decyzję powyższą, odwołaniem skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie zaskarżyła T. K. zarzucając, że ocena stanu jej zdrowia jest niezgodna ze stanem faktycznym, a to w szczególności z tej przyczyny, iż niewłaściwie dokonano oceny skutków wypadku komunikacyjnego, który to spowodował uszczerbek na jej zdrowiu uniemożliwiający podjęcie jej jakiegokolwiek pracy.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu decyzji, dodatkowo podnosząc, że odwołująca w okresie 10 – cio lecia poprzedzającego datę zgłoszenia wniosku o świadczenie rentowe (1 grudnia 2010r.) wykazała łącznie okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 2 lata 11 miesięcy i 9 dni. Organ rentowy końcowo zaznaczył, że w okolicznościach niniejszej sprawy warunkiem przyznania świadczenia nie jest jedynie niezdolność do pracy, lecz również data jej powstania, gdyż od tej okoliczności zależy spełnienie przez wnioskodawczynię kolejnej przesłanki o jakiej mowa w art. 58 ust.1 i 2 ustawy emerytalno – rentowej z 17 grudnia 1998r.

Rozpoznając odwołanie Sąd I instancji przeprowadził dowód z opinii

4 biegłych lekarzy sądowych, specjalistów z zakresu neurologii, medycyny pracy, ortopedii i kardiologii.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że dwaj biegli: specjalista z zakresu medycyny pracy oraz ortopedii wydawali opinie uzupełniające.

Wszyscy opiniodawcy, poza biegłym specjalistą z zakresu ortopedii i rehabilitacji, uznali badaną za zdolną do wykonywania pracy zarobkowej.

Biegły ortopeda uznał wnioskodawczynię za częściowo niezdolną do pracy

(pkt 1 opinii) – stwierdzając jednocześnie, że „podawane dolegliwości nie upośledzają w istotny sposób narządu ruchu. W Okresie zaostrzeń choroby odwołująca może być leczona w ramach zasiłku chorobowego” (pkt 2). W uzupełniającej opinii tenże biegły stwierdził, że „odwołująca się jest częściowo, ale nie długotrwale niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji” (pkt 1). W dalszej części biegły stwierdził, że „nie ma podstaw do uznania wnioskodawczyni za osobę niezdolną do pracy z powodu występujących chorób narządu ruchu” (pkt 2).

Wyrokiem wydanym 4 października 2012r. Sąd I instancji oddalił odwołanie.

W uzasadnieniu wskazał w pierwszej kolejności na niekwestionowane przez strony okoliczności dotyczące daty zgłoszenia wniosku o rentę przez T. K. (1 grudnia 2010r.), szczegółowo opisując wyniki jej badania, zarówno przez lekarza orzecznika ZUS, jak i komisję lekarską, poprzedzające wydanie zaskarżonej decyzji. W dalszej części przywołał treść kolejno wydawanych przez biegłych lekarzy sądowych opinii, a także ich uzupełnień, uznając za miarodajne opinie, wydane przez biegłych z zakresu neurologii, kardiologii

i medycyny pracy. Odnosząc się do opinii biegłego ortopedy, Sąd stwierdził szczegółowo analizując, zarówno konkluzję opinii pierwotnej jak i uzupełniającej, że „ nie można uznać aby wnioski biegłego ortopedy poddawały się analizie w taki sposób, aby zrozumieć sposób rozumowania biegłego w kontekście dokonania oceny stanu zdrowia skarżącej dla celów rentowych”.

Dokonując oceny tak zebranego materiału dowodowego, Sąd ustalił, że T. K. nie jest niezdolna do pracy, czym nie spełnia koniecznej przesłanki określonej w art. 57 ust 1 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998r., o emeryturach i rentach z FUS , co uniemożliwia jej skuteczne ubieganie się o prawo do renty.

Powyższe uzasadnia ustalenie o bezzasadności odwołania, w podstawie prawnej rozstrzygnięcia zawartego w wyroku Sąd powołał, poza przepisem prawa materialnego art. 477¹⁴ §1 kpc.

Wyrok powyższy apelacją do Sądu II instancji zaskarżyła wnioskodawczyni , działając przez ustanowionego pełnomocnika, zarzucając iż rozstrzygnięcie w nim zawarte zostało oparte na błędnych ustaleniach faktycznych.

Apelacja formułuje wnioski o zmianę wyroku i przyznanie wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, względnie jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów instancji odwoławczej.

Na uzasadnienie tak określonych zarzutów i wniosków apelacja podnosi że

„Wyrokiem z dnia 4 października 2012 roku, Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie pod sygnaturą akt: IV U 425/11 oddalił odwołanie Pani T. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 3 marca 2011 roku o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Sąd Okręgowy w Rzeszowie na podstawie ustalonego w sprawie stanu faktycznego uznał odwołanie Pani T. K. za bezzasadne. Sąd w przeważającej mierze oparł się na opiniach powołanych w sprawie biegłych sądowych z zakresu neurologii, kardiologii i medycyny pracy, którzy uznali, że odwołująca się T. K. nie jest niezdolna do pracy. Sąd zauważył, iż opinie biegłych sądowych zostały sporządzone po przebadaniu odwołującej oraz w oparciu o zgromadzoną w aktach sprawy dokumentację ZUS i dokumentację medyczną dotyczącą Pani T. K., przy czym wskazał, iż powyższe opinie są rzeczowe, przekonujące i nie zawierają sprzecznych ustaleń. W zakresie opinii biegłego ortopedy Sąd wskazał, iż biegły dokonując oceny stanu zdrowia Pani T. K. zawarł sprzeczne wnioski w sporządzonych opiniach, a w związku z tym stwierdził, iż nie można uznać, aby wnioski biegłego ortopedy poddawały się analizie, w taki sposób aby zrozumieć sposób rozumowania biegłego w kontekście dokonania oceny stanu zdrowia skarżącej dla celów rentowych. Skarżąca nie zgadza się z powyższym wyrokiem, jako wysoce niesprawiedliwym i krzywdzącym.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, celem ustalenia, czy odwołująca jest częściowo lub całkowicie niezdolna do pracy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu medycyny. Biegły sądowy z zakresu neurologii stwierdzając u odwołującej przewlekły zespół bólowy kręgosłupa z dyskopatiami wielopoziomymi w okresie remisji oraz nadciśnienie tętnicze nie uznał, iż posiadane przez nią schorzenia dają podstawy do przyjęcia, że jest ona częściowo lub całkowicie niezdolna do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji. Biegły sądowy z zakresu medycyny pracy rozpoznał u Pani T. K. zwyrodnienie kręgosłupa w remisji zespołu bólowego, stan po złamaniu blaszek granicznych trzonów kręgów L2, L3, L4, nadciśnienie tętnicze bez powikłań narządowych oraz otyłość. Pomimo faktu uznania przez niego, iż Pani T. K. cierpi na w/w dolegliwości, to uznał on, iż zmiany te nie skutkują upośledzeniem funkcji ruchowych kręgosłupa oraz nie upośledzają u odwołującej zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Powołany w sprawie biegły ortopeda rozpoznał natomiast u odwołującej obustronny zespół bolesnego barku, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, przebyte wielopoziomowy uraz części lędźwiowej kręgosłupa oraz otyłość znacznego stopnia, stwierdzając, iż skarżąca nie jest całkowicie niezdolna do pracy, a jest częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Biegły z zakresu kardiologii rozpoznał u Pani T. K. nadciśnienie tętnicze i stwierdził, że z przyczyn kardiologicznych nie jest niezdolna do pracy.

Zgodnie z art. 12 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 162 poz.1118), niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. W dalszej kolejności, w/w artykuł definiuje pojęcia całkowitej i częściowej niezdolności do pracy. I tak, za całkowicie niezdolną do pracy należy uznać osobę, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast za częściowo niezdolną do pracy uznaje się osobę, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

W sprawie będącej przedmiotem niniejszego postępowania, należy z całą stanowczością podnieść, iż stan zdrowia skarżącej T. K. oraz doznany przez nią w wyniku wypadku komunikacyjnego uszczerbek na zdrowiu nie pozwala na podjęcie przez nią jakiejkolwiek pracy. Skarżąca od dłuższego czasu cierpi na bóle głowy, bóle kręgosłupa w całej jego długości, bóle w klatce piersiowej, a ponadto odczuwa kołatanie serca i cierpienie rąk. Powyższe dolegliwości wpływają również na to, iż skarżąca często traci przytomność. Stan zdrowia skarżącej ulega ponadto ciągłemu pogorszeniu, co przejawia się chociażby w konieczności korzystania przez nią z pomocy drugiej osoby przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

Wykonywanie pracy, zgodnej z posiadanymi przez skarżącą kwalifikacjami

rzeczywistymi, a więc na stanowisku pracy: kasjer - sprzedawca nie jest możliwe.

Powołani, w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie, biegli z odpowiednich dziedzin medycyny, pomimo stwierdzenia, iż skarżąca cierpi na wyżej opisane dolegliwości nie uznali jej za osobę niezdolną do pracy, za wyjątkiem biegłego sądowego z zakresu ortopedii i rehabilitacji, który, na podstawie przeprowadzonego badania, stwierdził u skarżącej obustronny zespół bolesnego barku, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, przebyte wielopoziomowy uraz części lędźwiowej kręgosłupa oraz otyłość znacznego stopnia i uznał ją za osobę częściowo niezdolną do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Sąd Okręgowy wydając wyrok, nie dał wiary twierdzeniom skarżącej, co do jej aktualnego stanu zdrowia, Sąd nie uwzględnił również faktu, iż skarżąca mocą decyzji (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 13.12.2011 roku, została zakwalifikowana jako osoba posiadająca stopień niepełnosprawności typu znacznego, gdyż uznano, iż posiadane przez nią schorzenia naruszają sprawność organizmu i powodują ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej. (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności uznał również, iż skarżąca mogłaby wykonywać pracę jedynie w warunkach pracy chronionej oraz wymaga stałego leczenia, a także pomocy ze strony drugiej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Skarżąca podnosi, iż opisywane przez nią dolegliwości zostały potraktowane pobieżnie, a okoliczności wpływające na jej stan zdrowia nie zostały dostatecznie wyjaśnione. Skarżąca w związku z przebyłym wypadkiem odczuwa ogromne cierpienia, także związane z faktem, iż jej stan zdrowia uniemożliwia jej samodzielne wykonywanie podstawowych zadań życiowych. Wydany w dniu 4 października 2012 roku wyrok, wywołał u skarżącej poczucie rozgoryczenia oraz krzywdy. Pani T. K. nie może bowiem zrozumieć, dlaczego nie została uznana za osobę niezdolną do pracy, pomimo tego, iż jej sprawność fizyczna jest ograniczona w takim stopniu, że wykonywanie przez nią pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi jest zupełnie niemożliwe”.

Powyższe uzasadnia zgłoszone w apelacji wnioski.

Sąd II instancji zważył co następuje:

Przedmiotowa sprawa dotknięta jest nieważnością postępowania, z przyczyny określonej w art. 379 pkt 3 kpc.

Stosownie do treści tego przepisu nieważność postępowania zachodzi jeżeli o to samo roszczenie między tymi samymi stronami toczy się sprawa wcześniej wszczęta, albo jeżeli sprawa taka została już prawomocnie osądzona.

Z treści z kolei art. 366 kpc wynika, że prawomocny wyrok ma powagę rzeczy osądzonej, tylko co do tego, co stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia w związku z podstawą sporu, a ponadto tylko pomiędzy tymi samymi stronami.

Powaga rzeczy osądzonej występuje więc w zakresie, tak podmiotowym jak

i przedmiotowym, określonym przez konkretny wyrok, przy czym przedmiotową granicę rzeczy osądzonej określa tożsamość roszczeń występujących w różnych sprawach.

Przenosząc powyższe na okoliczności niniejszej sprawy, przyjdzie w pierwszej kolejności odnotować, że uwadze Sądu I instancji uszedł fakt, iż T. K. z wnioskiem o przyznanie prawa do renty występowała dwukrotnie;

- po raz pierwszy 23 października 2009r., z kolejnym 1 grudnia 2010r.

Rezultatem pierwszego wniosku było wydanie przez organ rentowy 4 lutego 2010r. odmownej decyzji. Wnioskodawczyni zakwestionowała decyzję odwołaniem skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie.

Rozpoznając odwołanie Sąd I instancji przeprowadził dowód z opinii 3 biegłych lekarzy sądowych, specjalistów z zakresu kardiologii, ortopedii i traumatologii oraz neurologii i medycyny pracy, na okoliczność oceny stanu zdrowia odwołującej i ustalenia, czy ocena ta uzasadnia uznanie jej za co najmniej częściowo niezdolną do pracy i czy niezdolność ta powstała przed 29 maja 1994r, określenia jej ewentualnego charakteru.

Odpowiadając na tak postawioną tezę biegli w konkluzji opinii podali, że występujące u badanej schorzenia nie upośledzają sprawności jej ustroju w stopniu powodującym częściową, a tym bardziej całkowitą niezdolność do pracy.

Wyrokiem wydanym 14 lipca 2010r. Sąd I instancji oddalił odwołanie, a złożona od tego wyroku apelacja została oddalona wyrokiem tut. Sądu wydanym 21 października 2010r. (III AUa 710/10).

Rezultatem drugiego wniosku było wydanie decyzji przez organ rentowy (3 marca 2011r.) zaskarżonej w niniejszym postępowaniu.

Przyjdzie w tym miejscu również stwierdzić, że uwadze Sądu I instancji uszedł również fakt, że do tego wniosku (zgłoszonego 1 grudnia 2010r. tj. 10 dni po wydaniu wyroku przez tut. Sąd Apelacyjny) nie została dołączona żadna nowa dokumentacja, która potwierdzałaby występowaniu u wnioskodawczyni innych schorzeń aniżeli te które były przedmiotem oceny przez biegłych lekarzy sądowych w sprawie IV U 512/10, a także taka, która potwierdzała ich występowanie przed datą 29 maja 1994r., jak również, że do omawianego wniosku nie został dołączony dokument potwierdzający podjęcie przez wnioskodawczynię zatrudnienia po 11 IX 2009r. , co potwierdza jej oświadczenie własnoręcznie podpisane, z którego wynika, że od czasu zaprzestania wykonywania pracy

11 września 2009r. nie pracuje, a źródłem jej utrzymania jest renta rodzinna

(dowód: k. 105 akt rentowych).

Wyżej przywołane fakty mają posłużyć ustaleniu, że wydany przez Sąd I instancji w sprawie wnioskodawczyni pierwszy wyrok oddalający jej odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania renty – w sprawie IV U 512/10 – ma powagę rzeczy osądzonej, gdyż sprawa toczyła się pomiędzy tymi samymi stronami o to samo roszczenie , co oznacza, iż niedopuszczalne było w niniejszym postępowaniu merytoryczne rozpoznanie odwołania przez Sąd I instancji, i w konsekwencji, że całkowicie zbędne było prowadzenie postępowania dowodowego.

Na uzasadnienie powyższego ustalenia, przyjdzie zwrócić uwagę, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy istotne znaczenie ma okoliczność, akcentowana już w odpowiedzi na odwołanie przez stronę pozwaną, a mianowicie że w 10 – cio leciu poprzedzającym datę zgłoszenia drugiego wniosku o rentę, wnioskodawczyni legitymuje się jedynie okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym łącznie 2 lata, 11 miesięcy i 9 dni.

Ten istotny w sprawie fakt, w świetle zapisu zawartego, zarówno w art. art. 57 jak i 58 ust. 1 i 2 ustawy emerytalno - rentowej z 17 grudnia 1998r., przesądzał o konieczności odrzucenia przez Sąd I instancji złożonego przez wnioskodawczynię odwołania, a to wobec faktu braku nowych dowodów z przebiegu leczenia, jak i niespornego faktu zaprzestania kontynuowania zatrudnienia przez odwołującą 11 września 2009r. wykazanego przy pierwszym wniosku o rentę, złożonym do organu rentowego, w kontekście sposobu rozstrzygnięcia sprawy

i poprzedzającego go sposobu prowadzenia postępowania dowodowego, przez Sąd I instancji w sprawie IV U 512/10.

Wypadnie zatem stwierdzić, że ponowne rozpoznanie sprawy na skutek wniosku zgłoszonego przez T. K. 1 grudnia 2010r. o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy – mogło zostać ocenione wyłącznie w granicach wyznaczonych przez art. 114 ustawy emerytalno - rentowej z 17 grudnia 1998r., a więc wówczas gdy przez T. K. zostałyby przedłożone nowe dowody w rozumieniu tego przepisu, których to - na co zwrócono uwagę wyżej, zabrakło (vide: post. SN z 25 września 1998r. II UKN 373/98).

W świetle wyżej naprowadzonych okoliczności, uznać należy za niedopuszczalne podważanie w niniejszym postępowaniu przez Sąd I instancji, ustalenia dokonanego przez Sąd w sprawie IV U 425/11 o braku niezdolności do pracy T. K..

Powracając zatem do stwierdzenia tut. Sądu orzekającego, wyrażonego na wstępie, że sprawa niniejsza jest dotknięta nieważnością postępowania z powodu wystąpienia powagi rzeczy osądzonej – stwierdzenie to należy odnieść do wyroku wydanego przez tenże właśnie Sąd 14 lipca 2010r.

Poza sporem jest, że rozstrzyga on o tym co stanowiło podstawę sporu, a także pomiędzy tymi samymi stronami.

W tych okolicznościach w niniejszej sprawie, Sąd I instancji powinien odrzucić odwołanie wnioskodawczyni od decyzji organu rentowego z 3 marca 2011r. w oparciu o przepis art. 199 §1 pkt 2 kpc.

Rzeczą zatem Sądu II instancji rozpoznającego apelację, było postąpienie stosownie do wskazań zawartych w art. 378 §2 w zw. z art. 379 §3 kpc, a więc uchylenie z urzędu zaskarżonego wyroku i odrzucenie odwołania na zasadzie art. 386 §3 kpc w zw. z art., art. 191 §1 i 391 kpc.

Zarządzenie:

(...)